

A ROMÁN TANNYELVŰ ISKOLÁKBAN MAGYAR ANYANYELVET TANULÓ KISISKOLÁSOK SZÁMÁRA KÉSZÜLT TANTERV ELEMZÉSE

T-6

Majzik Tamás

*Moldvai Csángómagyarok Szövetsége;
Szegedi Tudományegyetem, Neveléstudomány MA szak*

Kulcsszavak: tantervelemzés; kisebbségi oktatás

Előadásomban a román tannyelvű iskolákban magyar anyanyelvet tanuló kisiskolások számára készült tanterv elemzését mutatom be a Moldvai Csángómagyar Oktatási Program szempontjából. Kutatásomban a dokumentum belső és külső összefüggéseit vizsgálom.

A határon túli magyarság, köztük a moldvai csángómagyarok magyar nyelvi fejlesztése kiemelt ügy, de a kritikai vizsgálatok száma csekély a témában. Kádár tanulmányában (2016) bemutatja a magyaroktatás magyar tannyelvű osztályokon kívüli lehetőségeit. Véleménye szerint az ehhez kapcsolódó tantervek alkalmatlanok a tanórai vagy tanórán kívüli alkalmazásra. Egyik legnagyobb hiányosságuk, hogy nem teremtenek lehetőséget a nyelvi rehabilitáció kisiskolás kortól később történő megkezdésére. Gál (2010) a nyelvi revitalizáció nemzetközi példáit foglalja össze. Kiemeli, hogy a revitalizációs célú oktatás tantervei nem kizárólag a nyelv elsajátítását biztosítják, hanem a kultúra fontos elemeinek továbbadását is. Fóris-Ferenczi és Péntek (2010) kiemelik, hogy a romániai magyar kisebbségi tantervfejlesztési folyamatok nem építenek az empirikus kutatásokra, a fejlesztési tervek és programok hatásvizsgálatára.

Dokumentumelemzésem során a tanterv koherenciáját, konzisztenciáját és kongruenciáját vizsgálom Szabenyi (1997, 2004) tantervelemzési modellje szerint. A vizsgálat alapján megállapítható, hogy a dokumentum a magyar nyelvi alapkompétenciák fejlesztését határozza meg elsődleges célként, de nem reflektál kellőképpen a helyi társadalom viszonyaira, illetve nem veszi figyelembe az erőteljes nyelvi és kulturális asszimiláció oktatásra gyakorolt hatásait. A nyelvcsere folyamatában lévők nyelvi rehabilitációjának módszertani specifikumait (pl. magyar mint idegen nyelv oktatása) nem tartalmazza a tanterv. A dokumentum célként tűzi ki a tanulás eredményességét befolyásoló gondolkodási műveletek és értelmi képességek fejlesztését, de ennek tényleges megnyilvánulásai hiányoznak a tantervből.

Elméleti kutatásom eredményei a tanterv továbbfejlesztésének lehetőségeit mutatják meg a tanítási-tanulási folyamat optimalizációjának támogatásában, emellett megalapozzák a témában folytatott további gyakorlati kutatásokat is.